

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

*„Profilaktyka – jest – symbolicznie rzecz ujmując – jak podanie pomocnej dłoni,
czy rozłożenie ochronnego parasola, a czasem nawet jak szczepionka –
bo wzmacnia odporność wobec trudnych sytuacji życia i wspomaga prawidłowy rozwój.
To tylko tyle, ale i aż tyle”*

J. Szymańska – terapeuta i specjalista d/s profilaktyki

Okres dojrzewania to czas, w którym młodzież jest szczególnie podatna na podejmowanie zachowań ryzykownych, czyli działań zwiększających prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami przez działania wychowawczo – profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób zachowań ryzykownych.

I. Podstawy prawne Szkolnego Programu Profilaktyki.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art.72
- Konwencja o prawach Dziecka – art.3, art.19, art.33
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Tekst jednolity Dz. U. z 2004, nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2010 nr 228, poz. 1487)
- rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 209 z póź. zmianami),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231 z póź. zm)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z póź. zm.)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz.U. z 2003r. Nr 26,poz 226)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111 poz. 535)
- Statut Zespołu Szkół Leśnych w Biłgoraju
- Deklaracja Praw Człowieka
- Protokoły Rady Pedagogicznej i Księga Uchwał RP
- Program Wychowawczy Szkoły

II. Szkolny Program Profilaktyki został opracowany na podstawie diagnozy środowiska szkolnego Zespołu Szkół Leśnego w Biłgoraju. Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej i Rady Wychowawców Internatu,
- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych, w czasie przerw i w trakcie pobytu w internacie
- informacji wychowawców klas, internatu i innych nauczycieli pracujących w szkole o bieżących problemach wychowawczych
- rozmów z rodzicami prowadzonych przez wychowawców i pedagoga szkolnego
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych

III. Struktura oddziaływań profilaktycznych

Dyrekcja

- Monitoruje pracę wychowawców i pedagoga w zakresie profilaktyki,
- Inicjuje i organizuje przedsięwzięcia określone w Szkolnym Programie Profilaktyki,
- Dbą o dostępność szkoleń i warsztatów doskonalących, dla członków Rady Pedagogicznej oraz motywuje do zdobywania dodatkowych kwalifikacji.

Rada Pedagogiczna

- Określa zadania w zakresie profilaktyki,
- Określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych,
- Zatwierdza Szkolny Program Profilaktyki,
- Dokonuje analizy działalności profilaktycznej.

Nauczyciele

- Współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych,
- Wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach i opiniach wydanych przez PPP,
- Doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych,
- Wspierają wychowawców w ich działaniach wychowawczych oraz przekazują informacje o ewentualnych sytuacjach problemowych.

Wychowawcy klas/ grup

- Integrują zespół klasowy/grupę wychowawczą,
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie, internacie
- Przygotowują uczniów do radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- Realizują zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów,
- Współpracują z pedagogiem szkolnym w celu pomocy uczniom w pokonywaniu trudności,

- Współpracują z rodzicami uczniów, celu wczesnego wykrywania ewentualnych zagrożeń i problemów ucznia.

Pedagog szkolny

- Rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- Określa formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- Organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- Podejmuje działania profilaktyczno – wychowawcze wynikające z Szkolnego Programu Profilaktyki,
- Wspiera działania opiekuńczo – wychowawcze nauczycieli, wynikające z Szkolnego Programu Profilaktyki,
- Diagnostyka oczekiwań uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki,
- Diagnostyka problemów szkolnych, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w Programie Profilaktyki,
- Kieruje uczniów z poważniejszymi problemami do specjalistycznych placówek, z którymi współpracuje,
- Monitoruje wdrażanie Programu Profilaktyki w życie szkoły.

Rada Rodziców

- Opiniuje Szkolny Program Profilaktyki,
- Analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat profilaktyki,
- Współpracuje z Dyrekcją, Radą Pedagogiczną, Samorządem Uczniowskim,
- Pomaga materialnie uczniom w trudnej sytuacji.

Rodzice

- Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga, wychowawców w zakresie profilaktyki,
- Współpracują na bieżąco z wychowawcami klas i nauczycielami,

IV. Cel główny:

Wykształcenie u uczniów umiejętności przewidywania zagrożeń, unikania ich, a gdy zaistnieją - zdolności radzenia sobie z trudną sytuacją oraz postrzegania ciała i zdrowia jako wartości.

V. Cele szczegółowe:

1. Uświadomienie uczniom szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania środków uzależniających.
2. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień wśród młodzieży.
3. Ograniczanie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży: agresja, przemoc.
4. Ukazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Budowanie poczucia własnej wartości uczniów i ich zachowań asertywnych.
6. Wypracowanie właściwych form współpracy z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.

VI. Plan działań:

LP.	ZADANIE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	TERMIN	ODPOWIEDZIALNY	UWAGI
1.	Zapobieganie zjawisku palenia papierosów wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none">• Dyskusje na godzinie wychowawczej, filmy, plansze, ulotki,• Spotkania z lekarzem, ratownikiem medycznym,• Spotkania z policjantem nt. konsekwencji prawnych palenia papierosów w miejscach publicznych,• Dostarczenie pozytywnych wzorców oraz ukazywanie korzyści zdrowego stylu życia	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• zna realne konsekwencje palenia papierosów i e-papierosów,• zdaje sobie sprawę z tego , że uzależnienia powodują szkody zdrowotne, emocjonalne, i prawne,• promuje modę na niepalenie.	według planu godzin wychowawczych	wychowawcy klas, nauczyciele biologii, pedagog szkolny, rodzice	
2.	Kształtowanie właściwych postaw uczniów wobec spożywania alkoholu.	<ul style="list-style-type: none">• Dyskusje na godzinie wychowawczej, filmy, plansze, ulotki,• Spotkania ze specjalistami ds. uzależnień,• Cykliczne spotkania z	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• zna realne konsekwencje picia alkoholu,• zna etapy uzależnienia,• zdaje sobie sprawę z tego , że uzależnienie powoduje szkody	według planu godzin wychowawczych	wychowawcy klas, nauczyciele biologii, pedagog szkolny, rodzice	

		<p>policjantem nt. konsekwencji prawnych spożywania alkoholu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z lekarzem, ratownikiem medycznym • Realizowanie programu profilaktycznego „Trzeci Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków” • Kształtowanie trzeźwych obyczajów poprzez dostarczenie asertywnych wzorców • Ukazywanie atrakcyjnego aspektu zdrowego stylu życia • Udział młodzieży w konferencjach, szkoleniach profilaktycznych. 	<p>zdrowotne , emocjonalne i prawne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy, że alkohol jest najczęstszą przyczyną nieszczęść i tragedii, • potrafi bawić się bez alkoholu, • praktycznie wykorzystuje wiedzę zdobytą na konferencjach i szkoleniach w życiu codziennym. 			
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskusje na godzinie wychowawczej, filmy, plansze, ulotki, teatry profilaktyczne, • Stała współpraca z nadkomisarz Elwirą Lelental, • Spotkania ze specjalistami ds. uzależnień, • Cykliczne spotkania z policjantem nt. konsekwencji prawnych za zażywanie, posiadanie i rozprowadzanie narkotyków, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość konsekwencji prawnych za zażywanie, posiadanie i rozprowadzanie narkotyków, • zna konsekwencje zdrowotne zażywania narkotyków i dopalaczy, • zdaje sobie sprawę z tego , że uzależnienia powodują szkody emocjonalne, społeczne i prawne, • jest odporny na negatywny wpływ środowiska – potrafi 	według planu godzin wychowawczych	wychowawcy klas, nauczyciele biologii, pedagog szkolny, rodzice	

		<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z lekarzem, ratownikiem medycznym • Realizacja programu profilaktycznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom pt. „Ars, czyli jak dbać o miłość” 	odmawiać.			
4.	Przeciwdziałanie agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • Praca w grupach (zabawy integracyjne, odgrywanie scenek, burza mózgów, mini wykłady) • Zapoznanie z dokumentami dotyczącymi godności i poszanowania praw człowieka • Zapoznanie z zasadami ustalania oceny za zachowanie (nacisk na konsekwencje zachowań niepożądanych) • Spotkania z policjantem - uświadomienie konsekwencji prawnych stosowania przemocy • Wyjścia do sądu na rozprawy nt.: „Przemoc i przestępstwa wśród młodzieży a odpowiedzialność karna” • Zajęcia wychowawcze i rozmowy zapobiegające zjawisku przemocy starszych uczniów wobec młodszych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie w sposób konstruktywny rozładować swoją agresję • wie jak poradzić sobie z agresją z zewnątrz • zna konsekwencje prawne stosowania przemocy i agresji • wie jak unikać sytuacji stresowych • szanuje innych ludzi • reaguje gdy innym dzieje się krzywda • wie, do kogo zwrócić się o pomoc 	według planu godzin wychowawczych	wychowawcy klas, wychowawcy internatu, pedagog szkolny	

		<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne mające na celu eliminowanie zjawiska fałszywych podziałów wśród uczniów • Wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją (asertywne sposoby rozwiązywania konfliktów) oraz wyrobienie gotowości do niesienia pomocy ofiarom przemocy • Wskazanie sposobów radzenia sobie z sytuacjami nacisku i zachęty do stosowania przemocy i agresji. 				
5.	Umiejętność radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie wsparcia uczniom w sytuacjach trudnych – rozmowy wychowawcze, • Zajęcia warsztatowe wg programu edukacyjnego „Stres pod kontrolą” • Prelekcje, filmy, spotkania z pedagogiem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • radzi sobie w sytuacjach trudnych • może liczyć na pomoc wychowawców, nauczycieli • potrafi zredukować negatywne emocje w sposób konstruktywny 	cały rok	wychowawcy klasy, wychowawca internatu, pedagog	
6.	Promowanie zdrowego stylu życia – działania alternatywne.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia w ramach godzin wychowawczych, • Zachęcanie do podejmowania aktywności fizycznej • Wdrażanie do aktywnego i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy wartości zdrowia i życia • potrafi dbać o własne zdrowie • jest aktywny fizycznie • angażuje się w działalność 	cały rok	wychowawcy klas, internatu, pedagog szkolny, nauczyciele w-f, bibliotekarz	

		<p>konstruktywnego gospodarowania czasem wolnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności w zakresie podejmowania dobrych decyzji dotyczących zdrowia i życia, • lekcje wychowania fizycznego, zajęcia sportowe, pozalekcyjne rozgrywki szkolne i międzyszkolne • organizowanie szerokiej gamy zajęć pozalekcyjnych • pokazywanie możliwości pożytecznego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego, • angażowanie młodzieży w pozytywną działalność prospołeczną. • seria gazetek informacyjnych o tematyce zdrowotnej • propagowanie czytelnictwa czasopism promujących zdrowy styl życia 	<p>pozalekcyjną</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie jak bezpiecznie spędzać czas wolny • rozwija swoje pasje i zainteresowania • jest aktywny 			
7.	Współpraca z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z dokumentacją szkoły: <ul style="list-style-type: none"> - Statut Szkoły - Regulamin Internatu - Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży • powiadamianie rodziców o 	<p>Rodzice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znają dokumentację szkoły • znają i rozumieją potrzeby swojego dziecka • na bieżąco uzyskują informacje o zachowaniu dziecka, • posiadają wiedzę na temat szkodliwości środków 	cały rok	wychowawcy klas, internatu, pedagog szkolny	

		<p>zachowaniu uczniów w szkole i internacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja rodziców na wywiadówkach szkolnych i spotkaniach indywidualnych • udział rodziców w szkoleniu z zakresu profilaktyki uzależnień 	<p>uzależniających</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiedzą do kogo zwrócić się w sytuacjach trudnych 			
8.	Umiejętność radzenia sobie z presją otoczenia – zachowania asertywne.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie właściwej hierarchii wartości • lekcje wychowawcze i zajęcia w internacie na temat asertywności • rozmowy wychowawcze wzmacniające poczucie własnej wartości • zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie z presją grupy, trening odmawiania, • gazetki upowszechniające znajomość zachowań asertywnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma właściwie ukształtowaną hierarchię wartości • zna zachowania asertywne i je stosuje • ma poczucie własnej wartości • umie wyrażać własne uczucia • ma odwagę wyrażać własne zdanie • ma wypracowany pozytywny obraz własnej osoby 	cały rok	wychowawcy klas, internatu, pedagog szkolny	

IV. Ewaluacja

Ocena przydatności i skuteczności podejmowanych działań w Szkolnym Programie Profilaktyki będzie przeprowadzana każdorazowo na koniec roku szkolnego za pomocą:

- obserwacji zachowań uczniów,
- analizy ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów,
- weryfikacji spostrzeżeń i uwag z posiedzeń Zespołu Wychowawczego
- analizy sprawozdań z pracy wychowawców klas i internatu
- analizy dokumentacji szkoły – protokoły z posiedzeń RP i Wychowawców Internatu, dzienniki lekcyjne

Lp.	Metody	Termin	Odpowiedzialny
1.	obserwacja zachowań uczniów	Na bieżąco	Wychowawcy klas, internatu, nauczyciele, pedagog szkolny
2.	ankieta	Kwiecień	Pedagog szkolny
3.	analiza sprawozdań z pracy wychowawców klas i internatu	Czerwiec każdego roku	Zespół Wychowawczy
4.	analiza protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej, Wychowawców Internatu i Zespołu Wychowawczego	Na bieżąco	Zespół Wychowawczy
5.	analiza dzienników lekcyjnych	Na bieżąco	Zespół Wychowawczy